

Zal de economische crisis in 2012 zijn tol eisen of zorgt de negatieve tendens voor onnodige somberheid? Zes financieel-economische specialisten uit deze regio blikten in een financieeleconomisch debat van Business vooruit naar het nieuwe jaar en de gevolgen van de economische onrust voor het regionale bedrijfsleven. Rode draad van het debat; focus op je core-business, maak een pas op de plaats, maar blijf positief vooruitkijken naar de toekomst.

Business debat: 2012 het jaar van het grote slikken

'De kunst is te leren omgaan met onzekerheid!'

TEKST: YVONNE DE HAAN FOTOGRAFIE: FRANS DAVIDS

Onzekerheid op de Europese financiële markten, veranderingen in het pensioenstelsel en banken die de hand op de knip houden. Het zijn geen vrolijke vooruitzichten voor 2012. Hoe kan het MKB deze storm doorstaan en kansen blijven creëren en benutten?

Hidde van der Wal, directeur van organisatieadviesbureau IJsselyliet leidde het Business debat aan de hand van vier 'zoeklichten': mensen, markten, organiseren en financiën. Elk zoeklicht werd geïntroduceerd aan de hand van een stelling.

Zoeklicht 1: Financiën

Inleiding Hidde van der Wal
Doormiddel van een artikel uit het Financieel Dagblad leidde Hidde van der Wal de eerste stelling in; '2012 wordt het jaar van het grote slikken'. Hij poneerde de stelling: 'Een gezonde economie heeft een robuust kredietstelsel nodig'.

Douwe Bergsma (DB): "Lange tijd kon het niet op met financieringen, maar banken moeten terug naar af. Het is van belang dat ze niet alleen goed kijken naar het ondernemersplan, maar ook naar de ondernemer. Is het plan haalbaar, kent de ondernemer zijn markt goed en heeft hij z'n risico's wel goed in kaart gebracht?"

Henk Twerda (HT): "De weersverwachting voor het indienen van ondernemersplannen is buitengewoon slecht. Een plan moet tegenwoordig volledig doortimmerd zijn, anders begint geen bank eraan."

Dick Vos (DV): "Klopt. De solvabiliteitsseisen voor banken worden steeds strenger. Een probleem daarbij is de waardedaling op de onroerend goed markt. De dekking voor het uitstaande geld aan hypotheekrenteaftrek wordt daarmee ook lager. Als de hypotheekrenteaftrek wordt afgeschaft, en daar kun je op wachten, heeft dat een nog groter waardedrukkend effect. Banken zijn daar bang voor en

daarom huiverig met het verstrekken van financiering."

HT: "Vergeet niet dat banken straks veel geld kwijt zijn aan landen als Griekenland en Italië. Ook dat effect gaan we merken."

Maartje Patist (MP): "Maar de motor van de economie moet wel draaiende blijven. Daarom vind ik het belangrijk dat ondernemers hun bedrijf hiervoor intern geschikt maken."

DB: "De tijd dat een ondernemer een honderd procent financiering kon krijgen, is voorbij. Er moet privaatgeld bij. Lukt dat niet, dan moet een bedrijf worden overgenomen of het gaat failliet. Die zuivering gaan we het komend jaar zeker merken."

De economische
krachtverschillen
tussen Noord- en
Zuid Europa zijn nu
te groot

DV: "In 2012 gaat het nog meer om een duidelijke focus op je core business. Bepaal je koers, overzie de risico's en speel daarop in. In het recente verleden zagen we bedrijven die projecten opvragen en daardoor teveel bordjes in de lucht moesten houden."

Mathijs Kroep (MK): "Ik merk dat mensen die bij ons in schuldhulptrajecten komen andere prioriteiten stellen. Ze

kopen iPhones en LCD-tv's op krediet, maar beseffen niet dat zo'n apparaat wel drie keer betaald wordt, totdat ze op straat komen te staan."

HT: "Een grote groep mensen in de samenleving kan deze kredietverlokkingen niet weerstaan. Maar er is minder publiek geld om deze groep op te vangen. Het bestedingsvermogen gaat naar beneden. Vooral de midden- en onderklasse van de maatschappij gaan de klappen van de crisis voelen."

Hidde van der Wal (HvdW): "Wat doen we met de problemen rondom de euro?"

DV: "Er moet een goed sanctiepakket komen voor landen die een beroep doen op Europees geld en dat pakket moet streng worden nageleefd. Dat zal zuiverend werken, al geloof ik niet dat we in Europa weer op het niveau van voor de crisis kunnen komen."

DB: "De kern van het probleem zit in de cultuur van Zuid-Europese landen. Zo lang deze landen hun eigen soevereiniteit behouden, blijf ik sceptisch. Ik pleit voor een overkoepelende politieke unie, want de economische krachtverschillen tussen Noord- en Zuid Europa zijn nu te groot."

Zoeklicht 2: Organiseren

Inleiding Hidde van der Wal
"Nederland is van oudsher een risicomijdend land geweest. We verzekeren ons suf om maar zoveel risico's dicht te timmeren. Maar is dat nog wel van deze tijd? Het evenwicht lijkt verdwenen. Daarom mijn stelling; 'durf zekerheid te omarmen' "

DB: "Een zekere mate van risico is goed. Je moet durven investeren, want dat cre-

Hidde van der Wal
Ijsselvliet

Dick Vos,
Veldhuis Advies

Henk Twerda,
UWV Zwolle

ert ook kansen. Maar dit continent heeft de afgelopen twintig jaar een economische hausse doorgemaakt. We moeten nu zorgen dat we deze schuldenlast kwijtra- ken. Dat heeft tijd nodig en ik ben niet bang voor een economische bloei van het oosten. Als de Chinezen het beter krijgen, genereert dat kansen voor onze afzetmarkt."

DV: "De echte ondernemers zullen dit jaar opstaan. Snel schakelen en een focus bepalen is evident."

MP: "Maar kijk wel of je hiervoor de juiste mensen in dienst hebt. Veel organisaties zijn log georganiseerd en missen de mankracht om juist snel te schakelen."

DV: "Toen we Veldhuis Advies begon- nen, waren we met z'n drieën en nu heb- ben we ruim vijftig man in dienst. Voor ons is het belangrijk uitvoerend werk zoveel mogelijk te delegeren. Mensen eigen verantwoordelijkheid geven, zodat wij kunnen sturen op enige afstand. Wij nemen geregeld even afstand van de dagelijkse beslommeringen, zodat we ons hoofd fris houden en gefocused blijven op marktontwikkelingen."

HT: "Google is groot geworden omdat het personeel de ruimte kreeg één dag in de week te brainstormen over nieuwe ideeën. G-mail en Google Maps zijn zo ontstaan."

HvdW: "Het nieuwe werken en de wizz- kids generatie worden beeldbepalend voor het MKB."

MP: "Jongeren hebben geen negen tot vijf mentaliteit meer. Met deze generatie moet je duidelijke afspraken maken over hun input. Als dat binnen de gestelde ter- mijn wordt geleverd worden werktijden minder belangrijk."

We zijn nog
maar één muisklik
van China verwijderd

Zoeklicht 3: Markten

Inleiding Hidde van der Wal

"Zijn er nog markten waar je als on- dernemer kan groeien. Vormen de BRIC-landen (Brazilië, Rusland, India en China, red.) de toekomst of ligt die in Afrika?"

HT: "Grote delen van Afrika zijn al opge-

kocht door China. Die gebruiken het land voor de teelt van groente en fruit. Hier liggen voor Nederland grote kansen. Er zijn al Nederlandse rozenplantages gevestigd die producten exporteren over de hele wereld."

DV: "Het kan lonend zijn voor bedrijven om de productie daarheen te verplaatsen, maar de afzetmarkt ligt voornamelijk in andere continenten. De interne markt in Afrika is voor Nederland nog te weinig rendabel."

MP: "Het is belangrijk dat Nederlandse bedrijven elkaar beter gaan aanvullen, ook binnen de internationale handel."

DV: "Ja, het is van belang hierop te focussen. We zijn nog maar één muisklik van China verwijderd. Dat geeft moge- lijkheden om bijvoorbeeld je technologie anders te organiseren. Waarom geen back office in India?"

HvdW: "Of we gaan werken in 'the cloud'. We kunnen een goede oplossing bedenken voor de problemen hier door te kijken wat er in de wereld te koop is."

DB: "Maar kijk ook goed naar efficiëncy in de interne organisatie. Tot vijftien jaar terug hadden wij op ons bedrijf een grote afdeling met inboekers. Die afdeling bestaat niet meer. Personeel moet daarin mee veranderen."

Maartje Patist,
Brouwers Accountants

Mathijs Kroep,
DWK

Douwe Bergsma,
Van der Veen & Kromhout

Zoeklicht 4: Mensen

Inleiding Hidde van der Wal

"De arbeidsmarkt verandert in rap tempo, maar in welke mate heeft de markt op dit moment behoefte aan getalenteerd personeel? Daarom mijn stelling; er is sprake van een War for Talent op de arbeidsmarkt!"

MP: "In de technieksector geldt dat zeker. Steeds minder jongeren kiezen voor een technische MBO-opleiding. Maar voor andere sectoren geldt dat de tijd dat er een auto werd weggegeven bij een sollicitatieprocedure wel voorbij is."

HT: "Er is nu nog een redelijk grote groep laagopgeleide 45 plussers, maar die zal niet aansluiten bij de vervangingsvraag. Daardoor zal deze uiteindelijk over een aantal jaar krapte veroorzaken op de arbeidsmarkt. De vraag is hoe we een omgeving kunnen creëren waarin ook mensen op niveau 1 en 2 niveau kunnen laten functioneren."

DV: "Kijk hoe je de beste mix samenstelt van oud en jong. Hoe zorgen we ervoor dat we de oudere generatie met hun kennis en kunde optimaal laten functioneren tegen een maximaal rendement. Flexibilisering van de arbeidsmarkt gaat ook ouderen treffen. Er zal een situatie ontstaan waarin personeel twee of meer-

dere werk- of opdrachtgevers heeft."

MP: "De overheid loopt hierop achter. Zolang er nog niets is gedaan aan bijvoorbeeld de loonheffingskorting, is dit voor een grote groep niet interessant."

DB: "We zullen op individueel niveau moeten kijken hoe we de risicoloze maatschappij los laten. Flexibilisering vraagt een andere aanpak."

HT: "De balans tussen werk en privé neemt een vlucht. De UWV kantoren in Steenwijk en Hardenberg gaan dicht. Het werk wordt gecentraliseerd in Zwolle en dat betekent dat er steeds meer vanuit huis gewerkt zal worden."

Ter afronding van het Business debat vroeg Hidde van der Wal naar belangrijke tips voor 2012.

DB: "Accepteer dat het een lastige periode wordt. Blijf vooruitkijken naar de toekomst, ideeën ontwikkelen en vind daar de juiste partners bij."

DV: "Kijk strak naar je core business, maar maak je tegelijkertijd ook los van de materie en de waan van de dag. Blijf positief zodat je kansen blijft zien voor je bedrijf en je klanten."

MK: "Ik verwacht niet dat de markt in 2012 zal stabiliseren. Focus en strategie zijn essentieel om te overleven."

HvdW: "Ik vind niet dat het slecht gaat in Nederland. We moeten elkaar de crisis ook niet aanpraten. De kunst van het ondernemerschap is te leren omgaan met onzekerheid." ■

DEELNEMERS AAN HET DEBAT WAREN:

- Dick Vos
directeur van Veldhuis Advies
- Henk Twerda
projectmanager UWV Zwolle
- Douwe Bergsma
registeraccountant bij Van der Veen & Kromhout
- Maartje Patist
HRM consultant bij Brouwers Accountants
- Mathijs Kroep
kandidaat-gerechtsdeurwaarder bij DWK